

Fælles om fremtidens boligområder

Dialogværktøj og vidensgrundlag for kvalitet og omtanke for klimaet i boligplanlægningen

Plan 22+

*At bo i Herning Kommune
- med fokus på livskvalitet
og omtanke for klimaet*

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Planlægning af Herning Kommunes klimaplan

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Indhold

Projektet er udarbejdet af Herning Kommune og støttet af Plan22+

Plan22+ er en femårig indsats fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen og Realdania, som skal understøtte kommunernes klimaarbejde ved at udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning.

Alle billeder er taget af Herning Kommune.

Maj 2026

Indledning

Udviklingen af boligområder i dag kræver, at vi tænker mere helhedsorienteret end nogensinde før. Vi skal både skabe gode rammer om hverdagslivet og samtidig sikre, at vi indfrier vores klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning. Livskvalitet, klimaansvar og lokale kvaliteter er ikke modsætninger, men elementer, der kan styrke hinanden, når de tænkes sammen fra begyndelsen.

I Herning Kommune arbejder vi netop ud fra dette udgangspunkt. Kommuneplanens vision er funderet i fem principper:

- **vi ser på helheden,**
- **vi gør forskel,**
- **vi arbejder sammen,**
- **vi tænker multifunktionelt,**
- **og vi er fleksible.**

Samtidig har vi ambitionen om at være *fælles om det gode liv, fælles om byer og lokalsamfund og fælles om arealerne*. Det betyder, at udviklingen af vores boligområder skal bygge på omtanke – for naturen, for klimaet, for fællesskaberne og for de mennesker, der skal bo der. Vi vil skabe steder, der giver plads til både trivsel, tryghed, variation og grønne løsninger, og som samtidig bruger vores arealer ansvarligt.

”Plan22+ er en femårig indsats fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen og Realdania, som skal understøtte kommunernes klimaarbejde ved at udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning.”

På den baggrund har Herning Kommune i 2024–2025 gennemført pilotprojektet Plan22+: *At bo i Herning Kommune – med fokus på livskvalitet og omtanke for klimaet*.

I pilotprojektet har vi undersøgt, hvordan vi kan udvikle attraktive boligområder, og samtidig skabe løsninger, der tager højde for klimaet. Arbejdet viser, at der kan findes robuste løsninger både i lokalsamfundene, i boligområderne og i den enkelte bolig.

For at gøre viden anvendelig i den fysiske planlægning – og for at skabe et fælles sprog – har vi samlet arbejdet i tre hovedtemaer: **Bebyggelse, Fælles fri- og opholdsarealer** og **Infrastruktur**. Temaerne er valgt, fordi de tilsammen er afgørende for, hvordan mennesker bor og bevæger sig, hvordan fællesskaber opstår, og hvordan der skabes sammenhæng

mellem byggeri, natur og hverdagsliv. De er samtidig centrale for, hvordan boligområder fungerer både nu og i fremtiden.

Arbejdet viser, at der er store gevinster ved at samle viden, tale sammen på tværs af fagligheder og bruge fælles værktøjer til at skabe overblik over muligheder og prioriteringer.

Dialogværktøjet - et fælles grundlag for planlægning

Som en central del af projektet er der udvik-

let et dialogværktøj, som skal understøtte den fremtidige planlægning af boligprojekter. Værktøjet består af en spilleplade og samtalekort, og det hjælper med at:

- skabe en fælles forståelse og et fælles sprog,
- synliggøre potentialer og udfordringer tidligt i processen,
- balancere ambitioner om kvalitet og klima,
- og sikre gennemsigtige prioriteringer i dialogen mellem kommune, bygherrer, politikere og andre aktører.

Dialogværktøjet gør det lettere at omsætte kommuneplanens visioner til konkrete løsninger, der kan fungere i praksis.

Kataloget - viden, eksempler og inspiration

Dette katalog udspringer af pilotprojektets arbejde og fungerer som et udbygget opslagsværk til dialogværktøjet. Hvor værktøjet giver overblik, giver kataloget dybde. Her finder du:

- forklaringer på, hvad de enkelte temaer betyder i praksis,
- eksempler og billeder fra boligområder rundt i Herning Kommune,
- inspiration til, hvordan ambitioner kan omsættes til konkrete greb i planlægningen.

Kataloget følger dialogværktøjets tre hovedtemaer: Bebyggelse, Fælles fri- og opholdsarealer og Infrastruktur. Det kan bruges både sammen med dialogværktøjet og som selvstændig reference i arbejdet med nye boligprojekter.

Målet er, at kataloget – sammen med dialogværktøjet – skal styrke helhedstænkningen i boligudviklingen og støtte en planlægning, hvor livskvalitet, klimaansvar og lokale kvaliteter går hånd i hånd.

Guide til dialogværktøj

Værktøjet er et dialogbaseret redskab, der giver et helhedsorienteret billede af potentialer og muligheder i boligområder. Det bygger på ambitionen om at øge livskvaliteten og planlægge med omtanke for klimaet.

Værktøjet kan bruges i fælles dialoger og samskabelsesprocesser, men det kan også anvendes af enkeltpersoner som refleksions- og analyseværktøj. Temaerne hjælper med at tydeliggøre egne vurderinger, prioriteringer og ambitioner i et projekt.

Der findes ikke ét rigtigt svar, når man bruger værktøjet. Det handler i stedet om at identificere særlige kendetegn, potentialer og prioriteringer i det konkrete projekt. Det er heller ikke forventningen, at alle temaer skal vurderes på det højeste niveau – udgangspunkterne vil variere fra projekt til projekt.

Værktøjets opbygning:

Værktøjet består af en 'spilleplade', tilhørende samtalekort og et notespapir.

Der findes ni samtalekort med forskellige temaer, der hver belyser aspekter af boligprojekter. Kortene er inddelt i tre farver, som afspejler hvert sit hovedtema: **Bebyggelse** (gul), **Fælles fri og opholdsarealer** (lyserød) og **Infrastruktur** (blå).

Sådan bruges værktøjet:

- 1) Træk et vilkårligt samtalekort.
- 2) Læs kortets definition og kvalitetsskalaen og drøft/reflektér over temaets betydning for

projektet.

- 3) Vurdér temaet og placer kortet i feltet ud fra tallet i kvalitetsskalaen og tegn placeringen ind i diagrammet.
- 4) Tag stilling til forbedringsmuligheder, og notér bemærkningerne på notespapiret.
- 5) Træk næste kort og gentag processen, indtil alle temaer er vurderet.

Inden dialogen går i gang, er det en god idé på forhånd at snakke om hvad man gerne vil have skal kendetegne projektet. Man kan fx overveje:

Hvor stort potentiale har [tema] i projektet?
Hvor høj prioritet skal [tema] have i projektet?
Hvilke muligheder og begrænsninger har [tema] i projektet?

Rangering – Kvalitetsskala:

Kortene rangeres ud fra en kvalitetsskala med tre niveauer:

- 3 = den veludførte og bedste løsning
- 2 = den gode og næstbedste løsning
- 1 = minimumsløsningen

På samtalekortene findes en kort beskrivelse af, hvad de tre niveauer indebærer. I kataloget findes en udvidet version med konkrete eksempler.

Formålet med skalaen er at skabe en fælles forståelse af, hvad vi ser som minimumsløsninger, som vi skal bevæge os væk fra, samt hvor og hvordan vi kan hæve ambitionsniveauet, inden for de enkelte områder, hvis vi vil sikre livskvalitet og omtanke for klimaet.

Bebyggelse

Boligvariation

Tæthed og skala

Transformation og materialer

Når vi planlægger bebyggelse, skal vi tage udgangspunkt i, at boligen ikke står alene – den er en del af et lokalsamfund med funktioner, mødesteder og forbindelser til natur. Det forudsætter, at ny bebyggelse udvikles med omtanke for de oprindelige strukturer og kulturmiljøer, så de eksisterende bymønstre understøttes og videreudvikles på en måde, der styrker stedets identitet.

Borgernes oplevelse af livskvalitet afhænger ikke kun af boligen, men af helheden omkring den. Gennem valg om **boligvariation**, **tæthed og skala** samt **transformation og materialer** kan bebyggelsen både styrke hverdagslivet og understøtte en mere klimabevidst udvikling. Som hovedtema, danner **bebyggelse** rammen for samspillet mellem mennesker, funktioner og omgivelser på tværs af lokalsamfundet.

Livskvalitet

På lokalsamfundsniveau bidrager **boligvariation**, som fx forskellige boligstørrelser, til et mere mangfoldigt og robust fællesskab, hvor forskellige livsfaser og boligbehov kan rummes inden for samme område. Dette styrker sammenhængskraften, gør det muligt at blive boende i lokalområdet over tid og øger samtidig oplevelsen af at bo i et levende og imødekomende område. **Tæthed og skala** har betydning for, hvordan bebyggelsen opleves og

bruges i hverdagen. En afbalanceret tæthed kan skabe liv og nærhed til servicefunktioner, mødesteder og natur, samtidig med at skalaen tilpasses det eksisterende område og understøtter trygge og overskuelige omgivelser. Gennem **transformation** af eksisterende bebyggelse og et bevidst valg af **materialer** kan lokale karaktertræk og eksisterende kvaliteter bevares, hvilket bidrager til genkendelighed, identitet og tilknytning til stedet.

Omtanke for klimaet

Set fra lokalsamfundets perspektiv er transformation af eksisterende bebyggelse et centralt klimamæssigt greb. Ved at ombygge, genanvende og videreudvikle eksisterende bygninger reduceres ressourceforbrug og CO₂-aftryk sammenlignet med nybyggeri. Tæthed og skala spiller ligeledes en vigtig rolle, idet en mere kompakt bebyggelsesstruktur kan udnytte arealer og infrastruktur bedre og mindske behovet for nye anlæg. Gennem boligvariation kan der skabes fleksible boligstrukturer, som lettere kan tilpasses fremtidige behov, hvilket forlænger bebyggelsens levetid og reducerer behovet for nedrivning og nybyggeri. Samlet set kan bebyggelsen understøtte en udvikling, hvor nye boliger integreres i det eksisterende lokalsamfund med omtanke for både ressourcer og langsigtet bæredygtighed.

Bøgeparken, Hammerum

Boligvariation

Et bredt udbud af boliger med forskellige typer, størrelser, prisklasser og udtryk, der imødekommer forskellige behov og livssituationer gennem diversitet og fleksibilitet.

I Herning Kommune bestræber vi os på at skabe rammerne for, at alle kan finde en bolig, der passer til deres behov. Et varieret boligudbud gør det muligt at imødekomme forskellige livssituationer og boligønsker – både nu og i fremtiden – og bidrager samtidig til et attraktivt boligmarked med stærk identitet og tilhørsforhold. Derfor handler det om at tilbyde forskellige boligtyper – alt fra etageboliger, række- og klyngehuse, dobbelthuse og parcelhuse (også på kompakte grunde) til boligformer som én- eller flerfamilieboliger samt senior- og ungdomsboliger. Ved at tænke variation i størrelse og ejerforhold ind i kommende projekter, kan vi sikre større diversitet og fleksibilitet. Samtidig kan vi reducere klimaaftrykket gennem et mere effektivt arealforbrug og lavere ressource- og energibehov – eksempelvis ved at opføre mindre boliger dér, hvor det matcher behovet.

Variation kan ligeledes afspejles i arkitektur og materialevalg, både inden for samme boligområde og som kendetegn for forskellige bydele. Det er vigtigt at tage højde for den lokale kontekst, så nye boliger understøtter områdets karakter. En velplanlagt boligvariation giver fleksibilitet, styrker sociale relationer og gør det muligt at tilpasse sig fremtidige ændringer i befolkningssammensætningen.

Læs mere i →

- **Herning Kommuneplan 2025-2036**
Afsnit: *Byudvikling*
Afsnit: *Boligbehov*
- **Herning Kommune Arkitekturstrategi**
- **Boligens klimaaftryk, Concito**
- **Bevar Mere, Realdania**

Hvorfor er det vigtigt?

- **Socialt:** Skaber inklusion og muliggør diversitet i miljøer.
- **Fleksibilitet:** Muliggør tilpasning til skiftende behov over tid.
- **Identitet:** Styrker ejerskab og opbakning til fælles løsninger.

Kvalitetsskala

- 3 Stor variation i boligtyper - etageboliger, række- og klyngehuse, dobbelthuse, parcelhuse (også på kompakte grunde) - forskellige størrelser og fleksible planløsninger, arkitektonisk diversitet og fællesfaciliteter.
- 2 Variation i boligstørrelser inden for én typologi, enkelte forskelle i facadeudtryk og materialer.
- 1 Ensartet boligtype med minimal variation i størrelse og udtryk.

Søster Fannys Hus, Herning

De nye etagebyggerier på Herning Plus indgår som et naturligt supplement til områdets eksisterende boligtyper og understøtter en større variation i både udtryk og boformer. Kombinationen af etagebyggeri og nærliggende parcelhuse giver mulighed for forskellige livssituationer og boligbehov, hvilket styrker et blandet og inkluderende bymiljø.

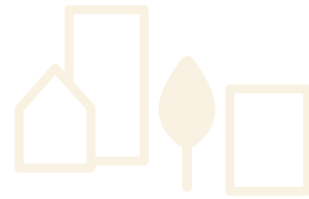
Kirkebakken, Gjellerup

Kirkebakken er et eksempel på et ensartet boligområde af tæt-lav karakter, hvor området fremstår med samme materialer, udformning og boligform. Områdets homogene struktur og facadeudtryk medfører et forholdsvis ensartet boligudbud med variationer i boligløsninger og boformer.

Tæthed og skala

Bygningers højde og placering påvirker områdets udnyttelsesgrad, lys- og vindforhold – og dermed oplevelseskvaliteten og funktionaliteten af et sted.

Herning Kommune rummer lokalsamfund med forskellige identiteter, men fælles er behovet for boligområder, der opleves nærværende og velforbundne. Tæthed og skala er derfor vigtige greb til at skabe byområder, hvor hverdagsliv, funktioner og fællesskaber bindes tættere sammen. Når bebyggelser udformes i en skala, der opleves menneskelig og nærværende, styrkes både tilgængeligheden og kvaliteten i uderummene.

Kommunens bymønstre rummer mange typer bysamfund, og derfor varierer betydningen af tæthed og skala fra sted til sted. Planlægning skal derfor tilpasses konteksten og balancere udnyttelsesgrad, privathed og trivsel. Her spiller boligstørrelser, tæthed og kvadratmeter pr. person en nøglerolle: Et lavere m²-forbrug pr. person kan muliggøre mere kvalitet i fællesarealer, bedre arealudnyttelse og lavere energiforbrug.

Tæthed og skala handler om at skabe balance mellem udnyttelsesgrad, privathed og trivsel. For høj tæthed kan give indelukthed, manglende lys og vindtunneler, mens for lav tæthed kan føre til ineffektiv arealanvendelse og manglende fællesskab. Variation i bygningernes placering, orientering og højde kan skabe dynamik og identitet, samtidig med at lys, vind, forbindelser og grønne opholdsarealer tænkes ind fra starten.

Læs mere i →

- **Herning Kommuneplan 2025-2036**
Afsnit: Fælles om byer og lokalsamfund
Afsnit: Bymønstre
- **Herning Kommune Arkitekturstrategi**
- **Boligens klimaaftryk, Concito**
- **Bevar Mere, Realdania**

Hvorfor er det vigtigt?

- **Privathed og komfort:** Betydning for dagslys, vind, udsyn og komfort.
- **Fællesskab:** Tæthed påvirker, hvordan der skabes sociale mødesteder og trygge omgivelser.
- **Udnyttelse:** Effektiv arealanvendelse mindsker plads- og materialeforbrug og muliggør multifunktionelle løsninger.

Kvalitetsskala

- 3 Velafbalanceret tæthed med variation i bygningernes placering og højde, gode lys- og vindforhold, grønne opholdsrum og stiforbindelser.
- 2 Moderat tæthed med enkelte variationer i placering og orientering, men begrænset fokus på lys/skygge og sociale opholdsarealer.
- 1 Kontekstafhængig bebyggelse med minimal variation og lavt hensyn til lys, privathed eller menneskelig skala.

Sønderager Engpark, Herning

Sønderager Engpark er et traditionelt udstykket parcelhusområde, hvor planlægningen giver mulighed for variation i boligens skala, placering og orientering på grunden. Området tilpasser sig samtidig den omkringliggende kontekst gennem sin valgte tæthed.

Søster Nielsines Hus, Herning

Etagebyggeriet viser, hvordan en tæt bygningsstruktur kan kombineres med et lyst og indbydende gårdrum. Gårdrummets proportioner, balkoner og grønne felter nedbryder skalaen og skaber rammer for både privathed og ophold. De varierede bygningshøjder inden for bebyggelsen giver mulighed for, at dagslys kan nå ned i gårdrummet og ind i boligerne.

Transformation og materialer

Genbrug og omdannelse af eksisterende bygninger for at bevare kulturværdier og reducere klimaaftrykket samt vælge holdbare, genanvendelige materialer med lav miljøbelastning, når der bygges nyt.

I Herning Kommune undersøges mulighederne for at bruge eksisterende bygninger, anlæg og strukturer inden der bygges nyt. At bevare og omdanne eksisterende bygninger kan reducere ressourceforbrug og CO2-aftryk, samtidig med at det fastholder kulturhistoriske spor og skaber genkendelighed. Transformation hænger sammen med vores kulturarv, og vi har en særlig forpligtelse til at behandle kulturværdierne med omhu.

Når transformation ikke er mulig, bør nye bygninger opføres med materialer, der er holdbare, genanvendelige og har en lav miljøbelastning. Materialevalg har stor betydning for bygningens samlede CO2-aftryk – fra produktion til levetid og genbrug. Materialernes oprindelse, fortælling og æstetik kan spille en vigtig rolle for oplevelsen af kvalitet og identitet. Et gennemtænkt materialevalg og en strategi for transformation kan gøre et boligområde mere robust, attraktivt og fremtidssikret.

Læs mere i →

- **Herning Kommuneplan 2025-2036**
Afsnit: Fælles om byer og lokalsamfund
Afsnit: Kulturarv
- **Herning Kommune Arkitekturstrategi**
- **Boligens klimaaftryk, Concito**
- **Bevar Mere, Realdania**
- *Renovering er bedst for klimaet, Realdania*

Hvorfor er det vigtigt?

- **Ressourceforbrug:** Genanvendelse og transformation reducerer affald og CO2-aftryk.
- **Identitet:** Bevaring af strukturer og materialer skaber kontinuitet og lokal karakter.
- **Langtidsholdbarhed:** Materialer med lav miljøpåvirkning og høj materialekvalitet skaber robusthed og taktilitet.

Kvalitetsskala

- 3 Genbrug af eksisterende bygninger og strukturer kombineret med bæredygtige materialer, lokal oprindelse og design, der understøtter områdets identitet.
- 2 Delvis genanvendelse af materialer og enkelte transformationer, suppleret med nybyggeri i holdbare materialer.
- 1 Nybyggeri med begrænset fokus på genanvendelse og materialernes oprindelse, primært standardløsninger.

Bøgeparken, Hammerum

Den tidligere skolebygning i Hammerum er omdannet til boliger med bevarelse af den oprindelige struktur og arkitektoniske detaljer. Genbrugen af de eksisterende bygninger styrker områdets identitet og skaber en sammenhæng mellem historisk kontekst og nutidig anvendelse.

Nørretanderupvej, Snejbjerg

Nybyggeriet ved Nørretanderupvej er et eksempel på, hvordan et enkelt og ensartet materialevalg kan skabe et robust og kvalitetsfuldt boligmiljø, når genbrug eller transformation ikke er en mulighed.

Fælles fri- og opholdsarealer

Grønne kvaliteter

Mødesteder

Vand som ressource

Fælles fri- og opholdsarealer udgør de rum, hvor hverdagslivet mellem boligerne udfolder sig. Det er her, møder opstår, ophold finder sted, og naturen kan blive en aktiv del af boligområdet. Når disse arealer planlægges med omtanke, kan de fungere som samlende elementer, der binder bebyggelse, funktioner og landskab sammen. Gennem fokus på **grønne kvaliteter**, **mødesteder** og **vand som ressource** kan disse temaer styrke både sociale relationer og stedets robusthed over for klimamæssige udfordringer. Som hovedtema, skaber **fælles fri- og opholdsarealer** rammerne for fællesskab, rekreativ værdi og kontakt til naturen i hverdagen.

Livskvalitet

Adgang til grønne og varierede opholdsarealer har stor betydning for borgernes fysiske og mentale trivsel. **Grønne kvaliteter** bidrager til oplevelsen af ro, årstidernes skift og nærvær med naturen - også i tætte boligområder. **Mødesteder** i det fri giver mulighed for uformelle møder, leg og ophold på tværs af

alder og livssituation og styrker dermed det sociale liv og følelsen af tilhørsforhold. Når fri- og opholdsarealer er tilgængelige, trygge og varierede, bliver de en naturlig del af hverdagen og understøtter både aktivitet og ophold i nærområdet.

Omtanke for klimaet

Fælles fri- og opholdsarealer spiller en central rolle i håndteringen af klimaudfordringer på lokalsamfundsniveau. Grønne arealer kan bidrage til biodiversitet, køling af bymiljøet og forbedret mikroklima, særligt i tætte boligområder. Ved at tænke **vand som en ressource** kan regnvand håndteres lokalt gennem regnbede, åbne render og midlertidige vandflader, hvilket aflaster kloaksystemer og mindsker risikoen for oversvømmelser. Samtidig kan klimatilpasning integreres som en synlig og rekreativ kvalitet, der skaber merværdi for beboerne. Disse temaer kan samlet understøtte en klimatilpasset og resilient udvikling, hvor naturbaserede løsninger indgår som en naturlig del af boligområdets struktur.

Grønne kvaliteter

Natur- og landskabselementer i boligområder, som skaber rekreative muligheder, styrker biodiversitet og bidrager til klima- og miljømæssig robusthed.

Bynaturen kan bidrage til at gøre lokalsamfundene attraktive og er en væsentlig faktor i et bosætningsperspektiv. I Herning Kommune prioriterer vi tilgængelighed til natur for alle borgere, fordi grønne kvaliteter har stor betydning for både livskvalitet og miljømæssig robusthed.

Det er vigtigt at øge det samlede naturareal gennem en helhedsorienteret planlægning, hvor grønne kvaliteter tænkes ind i alle projekter, fordi større og mere robuste naturarealer styrker biodiversitet, klimatilpasning og borgernes adgang til grønne oplevelser. Med bynatur kan vi samtidig understøtte mere sammenhængende og økologisk funktionelle naturområder, men nye boligområder kræver særlige hensyn til, hvordan natur integreres meningsfuldt. Derfor er det også vigtigt at tage udgangspunkt i eksisterende grønne kvaliteter og sikre deres bevaring.

I boligområder skal grønne kvaliteter være mere end blot græsplæner – det handler om variation i beplantning, træer, blomster og naturlige elementer, der skaber rum til forskellige aktiviteter og ophold. Grønne områder skal invitere til fordybelse, sanseoplevelser, motion og oplevelsen af årstidernes skiften. Samtidig kan de fungere som regnvandsløsninger og bidrage til et bedre mikroklima, der øger komforten i uderummene.

Læs mere i →

- **Herning Kommuneplan 2025-2036**
Afsnit: *Bynatur*
- **Herning Kommune Arkitekturstrategi**

Hvorfor er det vigtigt?

- **Biodiversitet:** Grønne områder = natur og øger variationen i plante- og dyreliv.
- **Rekreativ værdi:** Skaber rammer for leg, ophold og sociale møder.
- **Klimatilpasning:** Grønne strukturer hjælper med regnvandshåndtering og temperaturregulering.

Kvalitetsskala

- 3** Store sammenhængende grønne områder med høj biodiversitet, varieret beplantning, træer og rekreative funktioner for alle aldersgrupper. Integreret med klimatilpasning og stiforbindelser.
- 2** Mindre grønne lommer med enkelte rekreative funktioner og moderat variation i beplantning. Begrænset klimatilpasning.
- 1** Begrænsede grønne arealer med primært slået græs og få funktioner, uden fokus på biodiversitet eller klimatilpasning.

Fruehøj, Herning

Landskabet mellem boligerne ved Fruehøj har fokus på grønne fællesarealer med varieret beplantning, mødesteder og gode stiforbindelser, som tilsammen løfter områdets rekreative kvalitet. Landskabet fungerer samtidig som en del af regnvandshåndteringen og styrker biodiversiteten gennem artsrige plantevalg og naturprægede strukturer.

Bøgens Kvarter, Gullestrup

Ved Bøgens Kvarter er de fælles opholdsarealer kendetegnet af åbne græsflader, omkranset af træer og buske – en løsning, der ofte anvendes ved etablering af grønne områder i boligkvarterer. Arealet har et enkelt og rummeligt udtryk og kan danne et stærkt afsæt for fremtidige grønne tiltag med større beplantningsvariation, flere opholdsmuligheder og øget naturindhold.

Mødesteder

Fysiske steder hvor mennesker kan mødes og skabe sociale relationer – fra legepladser og fælles gårdrum til mindre opholdszoner. De er vigtige for fællesskab, trivsel og lokal identitet.

I Herning Kommune vil vi skabe rammer for det gode liv og stærke fællesskaber for alle. Fællesskaber understøtter livskvalitet samt fysisk og mental trivsel for den enkelte borger. Derfor skal vores byer og lokalsamfund have levende mødesteder, der inviterer til fællesskab.

I boligområder er mødesteder afgørende for at skabe sociale relationer og styrke sammenholdet. Det er vigtigt, at beboerne kan mødes både formelt og uformelt – fra legepladser og fælles gårdrum til mindre opholdszoner ved postkassen eller langs stier.

Her spiller overgange og kantzoner også en vigtig rolle. Det er de små rum mellem det private og det fælles – fx forarealer, små terrasser, trapper eller grønne kanter – hvor man naturligt stopper op, hilser eller får et kort møde. Gennemtænkte kantzoner skaber trygge og inviterende overgange mellem boliger og fællesarealer og gør det lettere for beboerne at tage rummet i brug.

Placeringen af mødesteder skal være strategisk, så stederne er tilgængelige og opleves som trygge. Variation i funktioner gør det muligt for forskellige grupper at bruge områderne. Mødesteder bør også integreres med grønne kvaliteter og aktiviteter, der inviterer til ophold og skaber liv. Når mødesteder prioriteres, styrkes både livskvalitet og lokal identitet.

Læs mere i →

- **Herning Kommuneplan 2025-2036**
Afsnit: Fælles om det gode liv
- **Herning Kommune Arkitekturstrategi**

Hvorfor er det vigtigt?

- **Fællesskab:** Skaber rammer for sociale relationer og naboskab.
- **Tryghed:** Opholdsrum med visuelt overblik og belysning øger tryghed.
- **Variation:** Mulighed for forskellige typer møder – fra leg til uformelle samtaler.

Kvalitetsskala

- 3 Flere varierede mødesteder med god tilgængelighed og øje for detaljen, forskellige funktioner og mulighed for både privathed og fællesskab. Integreret med grønne områder og aktiviteter.
- 2 Enkelte mødesteder med begrænset variation og funktionalitet, primært formelle opholdsrum.
- 1 Få eller ingen dedikerede mødesteder, primært tilfældige opholdsrum uden sammenhæng til omgivelserne.

Nørretanderupvej,
Snebjerg

Boligområdet rummer flere mødesteder for forskellige målgrupper – fra legepladsen til fælles drivhus. De grønne elementer og små opholdszoner understøtter både hverdagsmøder og organiserede fællesskaber og bidrager samlet til høj rekreativ kvalitet.

Bøgeparken,
Hammerum

Ved rækkehusene opført ved den gamle skole i Hammerum opstår uformelle mødesteder, der, hvor hverdagen naturligt samler beboerne. Postkassetativet, placeret i kanten af det grønne areal, fungerer som et mødested. Selvom det ikke er et planlagt opholdsrum, bidrager det alligevel til naboskab.

Vand som ressource

Klimatilpasning med fokus på vandløsninger, som integreres i by- og boligområder for at reducere oversvømmelsesrisiko, styrke biodiversitet og skabe rekreative kvaliteter.

I Herning Kommune arbejder vi for at komme udfordringerne med vand i forkøbet gennem klimatilpasning. Denne indsats er en prioritet i både eksisterende bydele, ny byudvikling og kommunens natur- og landområder – herunder også boligområderne.

Vandhåndtering er ikke kun en teknisk nødvendighed, men kan også være en aktiv del af områdets identitet og oplevelseskvalitet. Ved at integrere vand i landskabet kan der skabes rekreative rum, der inviterer til ophold og leg, samtidig med at klimatilpasning sikres. I boligområder kan vandløsninger være synlige og æstetiske, eksempelvis regnvandsbassiner, grøfter eller regnbede, der kombinerer funktion med natur. Disse løsninger kan understøtte biodiversitet, skabe mikroklima og give variation i uderummene. Når vand tænkes som en ressource, styrkes både områdets robusthed og beboernes oplevelse af kvalitet.

Læs mere i →

- **Herning Kommuneplan 2025-2036**
Afsnit: Klimatilpasning
- **Herning Kommune spildevandsplan**

Hvorfor er det vigtigt?

- **Klimatilpasning:** Effektiv håndtering af regnvand reducerer risiko for oversvømmelser.
- **Rekreativ værdi:** Vand kan skabe attraktive opholdsrum og oplevelser.
- **Biodiversitet:** Vandmiljøer understøtter planter og dyreliv.

Kvalitetsskala

- 3** Regnvandsløsninger integreret i grønne områder med rekreativ værdi, biodiversitet og stiforbindelser.
- 2** Funktionelle regnvandsløsninger med enkelte grønne elementer, men begrænset rekreativ kvalitet.
- 1** Rent tekniske og skjulte løsninger uden æstetisk eller rekreativ værdi, fx underjordiske bassiner.

Helstrupvænget, Snejbjerg

I parcelhusområdet ved Helstrupvænget er landskabet bearbejdet med åbne grøfter og beplantning, som både håndterer regnvand lokalt, øger biodiversiteten og tilfører rekreativ værdi. Broer på tværs af grøfter og terrænbearbejdning understøtter ophold, tilgængelighed og leg.

Kirkebakken, Gjellerup

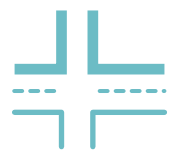
I boligområdet håndteres regnvandet i mindre, synlige græslommer langs vejene. Lavningerne leder vandet videre til afløb og udgør en funktionel og let forståelig løsning i hverdagen. Græslommerne viser samtidig potentiale for at arbejde videre med blå-grønne kvaliteter; med mere varieret beplantning eller naturprægede elementer kan de udvikles til at bidrage både til større biodiversitet og til et grønnere, mere oplevelsesrigt boligmiljø.

Infrastruktur

Mobilitet og flow

Belægning og vejprofiler

Parkering og fleksibilitet

Infrastruktur er det bærende netværk, der forbinder boliger, funktioner og fælles rum i lokalsamfundet. Den har stor betydning for, hvordan mennesker bevæger sig, opholder sig og prioriterer transportformer i hverdagen. Gennem valg om **mobilitet og flow, belægning og vejprofiler** samt **parkering og fleksibilitet** kan infrastrukturen enten understøtte eller begrænse livskvalitet og klimamæssige ambitioner. Som hovedtema, sætter **infrastruktur** rammerne for tilgængelighed, funktionalitet, sammenhæng og bevægelse i boligområdet - både nu og i fremtiden.

Livskvalitet

En velfungerende infrastruktur gør hverdagen lettere og mere overskuelig. Når **mobilitet og flow** prioriterer bløde trafikanter, skabes trygge forbindelser for gående og cyklister, som understøtter aktiv transport og ophold i byrummene. **Belægning og vejprofiler** har betydning for oplevelsen af tryghed, tempo og opholdsmuligheder og kan bidrage til at nedtone bilens dominans i boligområder. **Parkering**, når den planlægges hensigtsmæssigt, kan frigive plads til ophold, leg og grønne elementer

og dermed styrke områdets samlede kvalitet. Samlet set kan infrastrukturen understøtte et bedre skalaorienteret boligområde, hvor bevægelse og ophold tænkes sammen. Det er en bred faglig målsætning i byplanlægning at styrke de bløde trafikanter, når det kommer til sundhed og livskvalitet – men realiseringen skal altid afstemmes med lokale forhold, eksisterende infrastruktur og brugerbehov.

Omtanke for klimaet

Infrastruktur spiller en afgørende rolle i omstillingen til mere klimavenlige transportformer. Ved at prioritere gang, cykling og kollektiv transport kan behovet for bilkørsel reduceres, hvilket mindsker CO₂-udledning og ressourceforbrug. Fleksible løsninger inden for parkering og vejarealer gør det muligt at tilpasse infrastrukturen over tid, efterhånden som mobilitetsmønstre ændrer sig. Valg af belægningsarter kan desuden bidrage til lokal håndtering af regnvand og reducere befæstede arealer. Gennem en helhedsorienteret tilgang kan infrastrukturen understøtte en udvikling, hvor mobilitet, arealudnyttelse og klimatilpasning tænkes sammen til gavn for både lokalsamfund og klima.

Søster Fannys Hus, Herning

Mobilitet og flow

Sammenhængende, tilgængelige og logiske forbindelser i by- og boligområder, der gør det nemt at vælge bæredygtige transportformer og understøtter både funktionalitet og sociale møder.

I Herning Kommune bliver mobilitet en stadig vigtigere faktor i udviklingen af velfungerende og bæredygtige byområder. Når flere daglige rejser kan klares til fods, på cykel eller med kollektiv transport, mindskes trængsel, klimaaftryk og behovet for parkeringsarealer. Samtidig skaber gode forbindelser mellem byen, centerbyer og landsbyer bedre adgang til hverdagens funktioner og styrker hverdagslivet for borgerne.

I boligområder skal det være nemt at orientere sig og bevæge sig rundt gennem et klart trafikalt hierarki. Mobilitet og flow handler om at skabe logiske og sammenhængende forbindelser mellem boliger, grønne områder, mødesteder og aktiviteter. Når stisystemer og veje er godt planlagt, opleves området som trygt og indbydende, og det understøtter både hverdagsliv og sociale møder.

Det er vigtigt, at forbindelserne er overskuelige og tilgængelige for alle – også børn, ældre og personer med nedsat mobilitet. Jo kortere afstand der er til offentlige funktioner, natur og sociale mødesteder, jo større er sandsynligheden for, at folk vælger at gå eller cykle. Et godt flow skaber mulighed for spontane møder og gør det nemt at vælge grøn mobilitet frem for bilen. Mobilitet og flow er derfor både en funktionel og social kvalitet.

Læs mere i →

- **Herning Kommuneplan 2025-2036**
Afsnit: *Mobilitet*
- **Klimaplan for Herning Kommune**
- **Herning Kommune Arkitekturstrategi**

Hvorfor er det vigtigt?

- **Orientering:** Gode forbindelser gør området intuitivt og nemt at navigere.
- **Tryghed:** Overskuelige stier og veje skaber tryghed for alle aldersgrupper.
- **Grøn mobilitet:** Understøtter klimavenlige transportformer og aktive hverdagsvaner.

Kvalitetsskala

- 3 Sammenhængende systemer med logiske forbindelser, god orientering, fx gennem skiltning og tilgængelighed for alle, integreret med grønne opholdsrum og mødesteder.
- 2 Stier og veje med grundlæggende sammenhæng, men begrænset variation og orienteringsmuligheder.
- 1 Fragmenterede forbindelser uden tydelig struktur eller tilgængelighed, primært bilorienteret.

Snejbjerg, Ørskovbakken

Boligområderne ved Ørskovbakken er forbundet af et sammenhængende stisystem for gående og cyklister, adskilt fra biltrafikken og med tydelig skiltning. Stierne skaber trygge og direkte forbindelser mellem boligområderne, skolen og de lokale institutioner og understøtter sikker mobilitet for bløde trafikanter.

Bøgeparken, Hammerum

En enkel stiforbindelse forbinder den gamle skole med den nye tæt-lav boligbebyggelse. Den uformelle grussti skaber en direkte og intuitiv genvej mellem vej og grønne områder, der understøtter naturlig hverdagsmobilitet for gående.

Belægning og vejprofiler

De fysiske overflader og udformningen af veje og stier i et område, som påvirker tilgængelighed, tryghed, funktionalitet og oplevelseskvalitet.

Belægning og vejprofiler er mere end blot funktionelle elementer – de er med til at definere oplevelsen af et boligområde. Materialernes kvalitet, farve og tekstur skaber identitet og påvirker, hvordan det føles at færdes i området. I boligområder er det vigtigt, at belægning og vejprofiler understøtter tryghed og tilgængelighed gennem et tydeligt trafikalt hierarki, hvor biler, cykler og fodgængere kan færdes sikkert og hensigtsmæssigt. Holdbare materialer med lavt vedligehold sikrer lang levetid, mens permeable belægninger kan bidrage til regnvandshåndtering og klimatilpasning.

Vejprofiler i et boligområde bør være overskuelige og tilpasset områdets skala, med grønne rabatter, belysning og plads til ophold. Som en central del af byggemodningen er det vigtigt, at belægning og vejprofiler tænkes sammen med regnvandshåndtering, terræn og teknisk infrastruktur, så området fungerer som en helhed. Når disse elementer ses som integrerede dele af helhedsdesignet, styrkes både funktionalitet, æstetik og områdets identitet.

Læs mere i →

- Herning Kommune Arkitekturstrategi

Hvorfor er det vigtigt?

- **Identitet:** Materialer og udformning skaber områdets visuelle og taktile kvalitet.
- **Funktionalitet:** Gode vejprofiler sikrer tryghed og tilgængelighed.
- **Robusthed:** Holdbare og permeable materialer understøtter klimatilpasning og lav vedligeholdelse.

Kvalitetsskala

- 3 Belægning og vejprofiler med tydeligt trafikalt hierarki, høj materialekvalitet, lokal identitet, god dræning og integrerede grønne elementer. Tryghedskabende rabatter og belysning.
- 2 Standardbelægning med enkelte grønne indslag og funktionel udformning, men begrænset fokus på identitet og klimatilpasning.
- 1 Lavt trafikalt hierarki. Ensartet belægning, minimal variation og grøn integration, primært teknisk løsning.

Nørretanderupvej,
Snebjerg

I boligområdet bruges forskellige belægninger til tydeligt at markere overgangen mellem kørearealer og områder for bløde trafikanter. Det trafikale hierarki fremstår klart, og fortovsarealerne kan efter behov fungere fleksibelt som gæsteparkering.

Tavlund Ege,
Lind

Vejprofilen i boligområdet er enkel og overskuelig med ensartet asfaltbelægning, hvor kørebanen møder grønne rabatter uden kantsten. Udformningen understøtter et lavt trafikalt hierarki, som tydeligt signalerer, at vejen primært betjener adgang til boliger frem for gennemkørsel.

Parkering og fleksibilitet

Parkeringsløsninger, der opfylder beboernes behov, samtidig med at arealerne udformes med grønne elementer og mulighed for dobbeltudnyttelse eller fremtidig tilpasning.

Parkering er en væsentlig del af helhedsoplevelsen i et boligområde og påvirker både funktionalitet, tryghed og områdets visuelle udtryk. Uanset om parkeringen etableres som fælles løsninger eller på egen grund, bør den integreres, så det bidrager til en overskuelig struktur. Velbeliggende parkeringsarealer mindsker unødigt kørsel i boligområdet og skaber gode ankomstforhold tæt på boligerne.

Parkering kan samtidig indgå som en aktiv del af områdets landskab og rekreative kvaliteter. Grønne elementer som træer, beplantning og permeable belægninger kan reducere den visuelle dominans og styrke oplevelseskvaliteten. Hvor der etableres fælles parkeringsområder – typisk ved tæt-lav og etagebyggeri – rummer disse potentialer for multifunktionel brug, f.eks. regnvandshåndtering og fælles arrangementer. Når parkering, uanset type, disponeres som en integreret del af boligområdet, styrkes både funktionalitet, æstetik og fleksibilitet.

Læs mere i →

- **Herning Kommuneplan 2025-2036**
Afsnit: Mobilitet

Hvorfor er det vigtigt?

- **Funktionalitet:** Sikrer nem adgang og tryghed for beboere, hvor bil er en nødvendighed.
- **Grøn integration:** Reducerer visuel dominans og bidrager til klimatilpasning.
- **Fleksibilitet:** Mulighed for dobbeltudnyttelse og fremtidig tilpasning.

Kvalitetsskala

- 3 Parkeringsløsninger med grønne elementer, god placering og mulighed for dobbeltudnyttelse (fx regnvandshåndtering). Integrerede med permeable belægninger og belysning.
- 2 Funktionelle parkeringsarealer med enkelte grønne elementer og overskuelig struktur, men begrænset multifunktionalitet.
- 1 Store, ensartede parkeringsflader uden grøn integration eller fleksibilitet, primært bilorienteret.

Søster Fannys Hus,
Herning

Eksemplet viser, hvordan fælles parkering kan integreres gennem en grøn og permeabel belægning, der mindsker den visuelle dominans af parkeringspladser. Parkeringen ligger langs bebyggelsen og skaber en overskuelig struktur med gode ankomstforhold tæt på boligerne. Den grønne belægning bidrager samtidig til regnvandshåndtering, og træerne langs vejen bidrager til skygge og et grønt gadebillede.

Kirkebakken,
Gjellerup

Den samlede carportparkering giver kort vej fra bil til rækkehus og skaber en overskuelig ankomst for beboerne. Løsningen er funktionel i drift og hverdag, og der er potentiale for at arbejde med beplantning, der kan afbalancere den visuelle tyngde i gadebilledet.

Herning
Kommune

